

N°. 18.

Pirmdeenä 5. (17.) Mai

1869.

M a h d i t a j s.

Ceſſhemmes ſinnas. No Leepajas: telegrafa labels no Dahniſas us Leepaju pabeigtis. No Pehterburgas: zil proſti ſaldati tiſkuſchi par offizereem. No Sewaſtopoles: Englandes krohna-mantineeka fehrſchana. Ahrſemmes ſinnas. No Prubſchu waſtes: Mennoiiti taggad paleel par ſaldatrem. No Bremen: Prubſchu ſehuinu tē gaida. No Ehtreiku waſtes: 20 milioni naudas ſudduſchi, — konzihses ſekretechs, — Meſkilas keisereene. No Franzijas: pah tautas weetneeku wehleſchannu. No Italijas: jauni miniſteri zelti. No Nohmas: pah-weſtam dahwanas gawill. ſwehtkōs, — winna rabdu buhſchannas. No Seemel-Amerikas: pah Ruba fallu un par to ſtreihdi ar Englandı. No Japanas: laſchs tur eſſoht beidſees.

Bittas jaunās ſinnas. No Rihsas: Rihsas-ſelgawas dſelſu-zelka brauhſchannas laiks, — pah dabegu pehrkonu. No Pohlu lemme: tur rahbaſs augligns gads. No Madrites: eemuhreta nomna. No Egipetes: Suezas kanale. — Jaunalabs ſinnas.

Grahmatas no Jeruſalemes. Brihwlaiſchannas-ſwehtiki Teikate. Kauzineels un pilſſehtneeks. Grahmatu-ſ. Patihſibbas dahwanas preelſchi ta ſwehtreihneeka Scherberg. Anbeles-ſinnas.

Peelikkumā. Tenardins un Zeelawites glahbejs. Rattoku mahzitaſs. Kā bekkera puika par grahſi paleel.

Ceſſchsemmes ſinnas.

No Leepajas. Tas telegrafa labels, ko no Dahnu ſemmes lihds ſchejēni wilka pah jubru un dibbenā grembeja, irr laimigi lihds ſchejēn pabeigtis un ar ſchejēnes telegrafa ſtatſionu ſaweenohs. Pirmahs ſinnas ſtarp ſchejēni un Kopenhageni isdewahs labbi.

No Pehterburgas. Wezs ſalkams wahrds mahza tā: „Kas mahſ, tam nahſ.“ Schis wahrds par taiſnibu parahbaſs wiffur, jo kas mahſ naudu pelniht, tam nahſ nauda, kas mahſ gohdu pelniht, tas dabdu gohdu un t. pr. Mahzeſchana irr leela leeta, bet kas ſlinks pee mahziſchannahs, tam mahzeſchana truhſt un tahdam nemahzitam nelas newarr nahſt, tam japaleel wiffeem mahzetajeem par kalpu. Kā preezigi nomannam, tad ifgaddā to nemahzetaju paleel maſal un mahzetaji eet wairumā; un to isdarra tahs ſtohlaſs, kas taggad wiffur ee-

taifahs, ka ifkatram jo weegli nahſahs pee mahzibas tiſt. Bittureis tas bij glufchi retta leeta, ka proſts ſaldats tiſka offizera kabeta, jo tā tad nemahzihts zilweſs tahdu ammatu lai walda? Woi warr allis al-lam zellu rahdiht? Bet taggad tahda Pehterburgas awiſe ſtahſta, ka ſchinnis laikōs ifgaddus jo wairaf proſtu ſaldatu, no ſemmas kabetas kaubim, — kad tee ſaldatu gaddus isdeenejuſchi, teekoht zelti par offizereem. 1866tā gaddā tiſkai 23, 1867. g. jau 52, 1868. g. 78 un ſcha gadda pirmā zettorkſnē jau 31 ſaldati par offizereem tiſkuſchi. Tā nu ſkaidri redſams, ka tas nahſ zaur mahzibu un tadeht muhſu tautas jaunelkeem ifdeenas peekohtdinam: mahzajtees, mahzajtees, tad deenās buhſeet wiſtri!

No Sewaſtopoles. Englandes krohna-prinzis ar ſawu gaſpaſchu aplahyt reiſodams arri muhſu Sewaſtopoli apmeklejis, kur 31mā Merz aishahzis. Kad fugzis enkuri ismettis, tad Krimmas un Laurias general-gubernatori un zitti Sewaſtopoles waldineeki teem augſteem weeſeem gabjuſchi pretti. Us fugga brohkaſtu noturrejuſchi, augſtee weeſi gahja pee Almas, to kauſchannahs lauku apraudſiht; ohtrā deenā printſchi dewahs us pilſſehtu, kur gohda-walts tohs ſagaidija un teem gohdu dewa. Kai gan leetus lihja un wiſſas eelas bij dublainas, tomehr kauſchu leels pulks bij ſaraddees lohpa, Englandes krohna-mantineeku apſweizinaht. Pilſſehtas teefas pehz Kreewu eerad-duma winneem paſneedsa ſahl un maiſi un laudis ar ſkanau urrah usgawilleja. Prinzis nu brauza us teem muhru druppeem, kas atliſkuſchees no tahs leelabs kauſchannahs Krimmas karrā. Wiſſa deena tē pagahja apſtattoht tahs weetas, kur 11 mehneſchus no weetas tahdu kauſchannahs turreja, ka pah to wiſſa

pasauale runnaja. 2trâ April augstee weesi brauzä us semmehm apmekledami daschas wehrä leekamas weetas un Keisera lustes-pilli Liwadiju. Pa ab-bahm tahm deenahm, kamehr Englandes karrä-kuggi të ohstâ bij, dauds pilssehtas fungi tohs apmekleja un Englischu offizeeri tohs usnehma ar leelu gohdu un zeenischanu. Tas kuggis, us ka trohna-prinzis ar sawu gaspaschu brauz, effoht 260 pehdas garschs un tam maschihna tahda, kam 900 sirgu spehks. Par waddoneem 800 karrä-wihri libds, kas brunnoti ar tahdahm flintehm, ar to weenâ minutê 12 schah-weenus warroht ischaut.

Uhrsemmes sinas.

No Pruhfchu walstes. Pruhfchôs, kâ jau sinams, katram wihreetim sawus gaddus japaleef par saldatu. Tomehr të arr atrohdahs laudis, kas sauzahs Mennoniti un kam tahds tizzibas likkums, kas winneem aisleeds karrâ fautees. Tadeht preefsch pahri gaddeem — kâ to lait' arri Mahjas weefis jau stabstija — waldischana teem saldatu fahrtâ buhdameem Mennoniteem nowehleja zittadu deenestu, fur lauschana naw jaet, kâ pee flimneeku kohpschanas, pro-wijanta weschanas un t. pr. Taggad, kâ rahdahs, schee lautini arr zittadi apdohmajuschees un zittâs weetas jau luhgusch, lai tohs tuhlin peenemmoht flaidrâ karrä-deenestâ eelsch armijas, jo winni täpat buhshoht ar eerohscheem rikotees kâ wiffi zitti. Tâ tad teem jaunajeem Mennoniteem wairaf brijwibas ne kâ teem wezzeem ur schee to neusfatta wis par grehku, to wezzee usfattiija par tahdu noseegumu, ka labbat no tahs semmes gahja prohjam us zittu tahdu weetu, fur apfohlia no winneem saldatus nenemt. Brijnumi, kas tad lai tee zitti irr, ka teem preefsch winneem buhs karrâ eet? Tâ jau zittu reis muhsu schihdi arr teiza, ka winneem nepeekrihtoh karrâ eet, jo winni neprohtoh ar flinti schaut un — ka tuhlin buhshoht pastara deena klah, kad schihdus saldatôs nemshoht. Taggad jau kahdi 40 gaddi pagahjusch, kamehr schihdus nemm saldatôs un pastara deena tadeht wehl naw wis nahkuse, un schaut arr schihdi spehji deesgan labbi, kad wirfneeki til pawehl ween.

No Bremenens raksta, ka tur leelikam fatafotes us to, Pruhfchu kehniu Wilhelmu fanemt, kas schinni waffarâ Brehmenes pilssehtu apmekleschoht, un tadeht effoht pilssehtas waldischanai dauds to apgadabt un raksti eijoh no turrenes us Berlini un no Berlines us turreni. Effoht usgabjusch rakstôs, ka pa teem 800 pagahjuschcem gaddeem neweens Wahzsemmes walbineeks ne-effoht bijis Bremenê. Wezzee Wahzsemmes walbineeki wairaf dewuschees us deen'widdeem, bet pahri leelo pasaules juhru mas behdajusch.

No Chstreiku walstes. Chstreiku waldischanai usgabjuschas sawabas behdas, prohti, pasuddusch 20 millioni gulschu naudas. Schi nauda bijuse eemalfata par galwoschanu no tahdeem offizeerem, kas apprezzejahs, — jo pehz winnu likkumeem

katram deenestâ buhdamam offizeerim, kad tas grihb apseewotees, waijag eemalfah apgalwoschanas-naudu jeb lauzioni, no ka to usturreht, ja pehzat kristu nabbadsibâ. Kad offizeeri no deenesta astabhahs, tad tee sawu galwoschanu dabbu atpalkat un tâ nu arr taggad notizzis, ka daschi pehz sawas naudas luhgusch. Scheem nu karrä-minsteris atbildejis, ka winsch nemas nesinnoht, fur to naudu nemt. Galwoschanas nauda, kâ rahdotees, jau 1859tâ gaddâ preefsch walsts waijadsibahm effoht isdohta. Bet kâ tad karrä-minsteris par to neco nesinnajis? Par to naudu tok ifgaddâ gandrihs 2 millijoni intresses malfatas, fur tad ta nauda nemta, jo walsts gadda rehkenôs pahri to nekur sinas neuseet? Tad ta fajuksuse buhshana Chstreikôs, to paschi nesinn, kâ islihdinabt. Tê Beustam laitam arri buhs darba deesgan un winsch aismirihis us Pruhfschem sohbus greest. Ka ar teem jauneeem tizzibas likkumeem Chstreiki dauds pahwesta likkumus atmettusch, tas jau sinams. Tadeht pahwestam wairs naw til lahga prahts us Chstreiku waldischanu, jeshu gan keisers arween wehl sauzahs par apustulistu majesteti. Bet pahwests arr to labbi saproht, ka, ja Chstreikiju pawiffam no sawas schehlastibas istumj, tad winnam pascham weena stipra stutte eet judumâ. To nu wihrs wehl negrihb wis un tadeht Chstreikijai us konzihli arr kahdu gohdu grihbendam parahdiht, pahwests kahdu Chstreikijas bislapu wahrâ Desler, eezehlis par konzihla sekretrehi. — Bitt'reisejo Melikas keisereeni Scharlotti taggad effoht aisweddufchi us Terwihres pilli Walcheres fallâ, jo nu effoht redsams, ka to no winnas garra wahjibas wairs newarreschoht isahrsteht.

No Franzijas. Franzijai nu atkal peenahfuschas tahs 20 deenas, eelsch kurrahm tai brijw iswehleht jaunus tautas weetneekus us walstsdarischanahm; ta stunda nu effoht klah, kad tauta meerigâ prahtâ sawu waldischanas warru warroht leetâ likt un drohschi zihnitees wehleschanas-karrâ. Mwis ses fallâ, ka wiffa semme kustotees kâ studru puhnis; taggad pa millijoneem effoht atkal iszehlusehs jauna pa-audse, kas nepasihstoh tahs ishales, kas preefsch 20 gaddeem laudis peespeeduschas, tee taggad grihbhoht brijwi buht un tâ nu gan warroht tam nahkamam laitam drohschi pretti eet. 1863schâ gaddâ wehleschanas effoht brijwibai grunts-almini likkuschas, bet nu taggadejas wehleschanas to buhshoht nodibinabt. — Franzusch nihi us saween taggadejeem tautas weetneekem, kas pehz keisera stabules ween danzohht un tautas labbumu mas wehrâ leekoht. Winni nehmuhschi wairaf millionu pahrat naudas no pawalstneekem un tomehr ne-effoht til tah tilfusch, ka nabbageem ffohlmeistereem buhtu warrejuhschi peederrigaku lohni doht. Un tomehr zitti waldischanas ammatôs buhdami dabbujoht nejehsigi leelas lohnes. Walsts galwa dabbujoht 74,520 frankus par deenu, senats 16,438 fr. par deenu, des-

mit ministeri lohpä 7123 frankus par deenu un të wehl dauds zitti. Tä isbarroht tee wibri, kam tauta ja-aisstahw. Tadeht nu taifahs wehleht zittus tahbus, kas drohschi prattischoht stahweht keisera gribbai pretti. Dohma arr, ka keisera draugi darbojotees wehletajus pahrrunnah, lai tee iswehle tahbus un tahbus, ka atkal waldischanai weenai paschai buhtu ta warra, wissu semmi pehz sawa prahta danzinah. Sa nu tä noteekohht un leelums us to pussi krihtohht, tad sinnams, tautas waldischanas warra un likkumu deweji krihtohht sem keisera waddischanas. Nabbagi Franzuschi, ko Jubs padarriseet sawam gudram keiseram! Buhseet kà bijusch, winna mihti behrni un winsch juhs waddihs, kà winnam patiks, jo Jums pascheem truhst weenprahtiba un faderriba sawa starpà. Tapehz pats keisers Napoleons III. arri effohht të fazzijis: „Es stipri zerreju, ka arri nahkamà wehleschanà wairums dohses us mannu pussi, të kà tas notikka 1863schà gaddà. Wan buhs zitta parteja, kam arri papilnam spehka buhs, mannu warru nihzinah; bet es pakaujohs tai ustizzibai, ko kaudis us manni un us mannu dsimmumu turr, ko lehti wis neisahrdihs un ka man tadeht isdohsees arri ar teem jaun-isredseteem pahre Franzijas likteni waldisht.“ Un tas arri effohht teesa, ka tee kaudis keiseru të eezenijusch, ka tee nespehj sawu ustizzibu tam atraut un tadeht winsch effohht drohschs, wiffadi pee sawa prahta pastahweht.

No Italijas. Italijsä ministeri atteifuschees no ammata; kehninsch atteifschanohs peenehmis un tam pascham ministeru presidentam Menabream usdewis, lai tas jo prohjam atkal par presidenti paleel un lai gahda few zittus jaunus beedrus. Tä tad nu arr effohht notizzis un zaur to waldischana effohht faderrejuschs ar weenu parteju, ar ko eenaidà bijuse no ta laika, kamehr Turine wairs naw par galwas pilssehtu; — no schahs partejas arr titlusch, zitti ministeri iswehleti. — Dumpineeku galwa, Mazzinis, teef dsennahs un klausinahs, fur tas usturrah, jo nekur to negribb zeest un eeredseht. Dsird, ka tas schim brihscham usturrotees Schweizos, bet arri tur Schweizi winnam to newehloht wis.

No Rohmas raksta, ka pahwestam taiz gamilleschanas-swehtkos nemas til dauds dahwanas ne-effohht fanahluschas, kà pa awisehm isdaudsinahs. Kad wissu naudà aprehkinohht, tad ta wehrtiba gan istaifohht 9 lihds 10 mill. franku. Wehrtalahs leetas pahwests paturrejis preefsch sewis, bet bikkerus un zittus basnizas rihtus dahwinajis nabbagatahm basnijahm. No pahwesta raddeem winna abbi wezakee brahli newarrejuschi wahjibas deht us teem swehtkeem nahht. Weens winna brahlu dehts, grahfs Ludwig Mastai, kas ar kahda Rohmeschu firsta meitu apprezzejes, un tomehr ischkihrusches dsihwo, pats no Sinigaglias un winna gaspasha no Neapeles, effohht us Rohmu nahluschi, un wehl weena brahla meita ar sawu wibru. Pahwests schobrihd

nemas naw gribbejis ar saweem raddeem nodohtees un tadeht teem Pehtera basnizas tuwumà kohrteli un pahrtikku apgahdajis sewischi. Weens winna brahla dehts „Herules“ wahrdà, pahwesta mahzibahm neklausohht, tas stahwoht Italijas kehnina deenestà un ne-effohht sawu tehwa brahli luhdsis, lai winnam arr wehle, us scheem swehtkeem nahht.

No Seemet-Amerikas sabeedrotahm walstehm raksta të: Effohht kaudis isgahjuse tahda netaisna walloda, ka Kubas buhschanas deht presidents kongressi safauzis lohpä, gribbedams pahre to ko norunnah, bet të ne-effohht no tahs sinas neweens wahrds taisniba. Ka winnu jubras karraspehls arr brunnojes, to gan katris warroht saprast, un të jadarra, fur tahdas breefmas paschà tuhbumà pee durrihm. Sa Kuba patte no Spanijas atraujahs walkà un luhdsahs, lai to usnem, tad sinnams, ka tahdu sinnu labpraht dsirdehs un pahrdohmahs, ko ar to darriht, — bet sabeedrotas walstes paschas teem us to nepalihdschs wis neds skubbinahs. Tautas weeneeki gan effohht presidentam to warru dewusch, Kubas dumpineeku waldischanu par patwaldischanu peenemt un apstiprinah, kad tas to par wajadsihu turra, un schi brihwiba Dschonsona rohkà gan nebuhta labba, bet Grantam jau warroht ustizzehht, kà tas aplam nedarrischoht un t. pr.

— Pahre to strihdi, kas Seemet-Amerikaneescheem irr ar Englandeescheem no ta brahlu karralika, ta kugga Alabama deht (pahre ko M. weesis sawa laika arri stahstijis), awises weenadi wehl runna un Amerikaneeschi tahdu faderreschanu, kahdu Englandeeschi teem peedahwajusch, pawiffam atraidijusch un prohti tadeht, ka Englandeeschi nemas negribboht fewis ctsiht par wainigeem, neds kahdu skahdi Amerikaneescheem lihdsinah, jebshu skahdes deesgan darrihts.

No Japanas. Seemet-Amerikaneeschu kontre-admiralis Rowen Waschintonè pahreffis kahdu sinnu, ka Japaneeschu eelshigs karschs effohht pabeidsees. Mitados nu effohht usnemts par garrigo un laizigo walbineeku. Dumpineeku waddons Midze effohht no-teesahs us muhschiga zeetuma un dauds firsteem, kas bij prettineeki, wajadsejis apfoblitees daschus gaddus no weetas sawu pilli ne atstahht. Wehl ihsti newarram tizzeht, ka schi sinna buhs pateesiga un ka tik ahtri warreja apkluffinah to dumpi, kas tik leeliski jau bij isplettees.

Zittas jaunus sinnas.

No Nihgas. Nihgas-Belgawas dselsu-zekà taggad no 1ma Mai tahs brauzamas stundas irr ce-taifitas zittadafi, nekà lihds schim, prohti të:

Isbrauz		cebrauz	
no Nihgas	p. 9, 15 m. pr. pufed.,	cebrauz	Belgawà p. 10, 15 m.
" "	" 3, 30 " pehz "	" "	" " 4, 45 m.
" "	" 9, 45 " " "	" "	" " 10, 45 m.
no Belgawas	" 7, 30 " pr. pufed.,	" "	Nihgà " 8, 30 m.
" "	" 1, 30 " pehz "	" "	" " 2, 45 m.
" "	" 8, — " " "	" "	" " 9, — m.

No Nihgas. Winnà swehtdeenà, 26tà April p. 6 walkarà bahrgs pehtons pahre muhsu aprinki

gahja, daschu flahdi padarridams. Pehterburgas Ahrihgä leelajä eelä tai nammä N° 4 pehrfons eefrehjis pa flursteni fehki, fur daschu pohstu darrijis, bet neweenu zilweku naw flahdejis. Massawas Ahrihgä Jaroflawa eelä leelu leepas kohlu no pat gallohtnes lihds faknehm pahrphejis un tad allä beidsees. No ta leela trohlfna tur wiffä aptuhwumä lohgeem ruhthes faplihsufchas. Tai paschä stundä arri Dinamindé pee jauna dambja netahf no bahkas wakti-fuggim sibbens leelo mastu faplohsijis un no fugga kalpeem 3 apreibinajis un 2 dikti un nahwigi fastahdejis.

No Pohlu femmes raksta, fa Warschawas aptuhwumä seemas sehja ittin labbi stahwoht un fa augku kohli effoht pilnä seedeschana.

No Madrides raksta tä: Hortaleza eelä atrohdaß nonnu-klosteris. Teefu gubernators nefenn dabbuja grahamtu bes kahda wahrda parafsta un schat grahamtä bij rakstihß, fa to klosteri lai ismellejoht. Ismellejoht atradda klostera passatgallä kahdu fchetrlantigu bedri, fur tiffai no augschas pa kahdu masu zaurumu gaisma un gais warreja peetilt klahf. Stahsta, fa schinni zaurumä jeb bedre effoht usgahjuschi jaunu, 28 wezzu nonnu, kas jau 5 gaddus tur lä dsihwa aprakta bijuse. Schi nelaimiga feewischla kahdam deenwidduß Ameritanekim gaspascha buhdama, bijuse flaista feewa un ar sawu wihru us Madridi atreisofuse. Te nu kahdu deen' wihram eekrittis prahtä, fa winna feewa tam palikkuse neustizzama; tadeht ar klostera preekscheeku norunnajis un sawu beswainigu gaspaschu pee ta nodewis muhschigä zectumä. Nabbadsite pahrdauds irr nomohzita un nobeigufes un mehß zerram, fa ta teefa, lam schi leeta us ismellefchanu nodohfa, sawä laifä pahf to wiffu isdohs flaidrakas sinnaß.

No Giptes raksta, fa jau stipri israhdotees, kahß labbumß us preekschdeenahm zelschotees zaur to Suezes kanali. Effoht nefenn kahdi 4000 Muamedaneeschu fwehtreisneeki, kas no Mekkas nahlfuschi, pa 5 lihds 600 zilweki reisä pa jauno zellu zauri wadditi lihds Saida flansti, no kurrenes tee ar fuggi us mahjahm braufschöht. Wehl zitti 4000 fwehtreisneeki effoht gaidami, lam Suezä japaleef 8 deenas, lai warr nosflattihß, woi tee weffeli; jo ar to gribb aissfargahf, fa tahdi reisneeki kohlera-fehrgu lihds nepahrnes us Giropu, lä agrafös gaddös notizzis.

Jamafahß sinnaß.

No Pehterburgas. Telegrafß no Teheranas, Persijä, sinno, fa tur us eelahm kahwufchees to abbejadu Muamedaneeschu tizzibu partejas un tarra-wihreem waijadschis tohs sawaldihß. 300 krittufchi un 500 sawangoti.

No Moskawas, 28. April. Netahf' no Swanowa statfiona, Moskawas-kurflas dsellu-zellä fabegga posteswaggons ar wiffahm grahamtahm, kas 26. April no schejenes us Kurflu tiffa fuhittas.

No Bernes, (Schweizijä). Deedribas-rahte nospreeduse, fa Mazzinim Schweizu fantonës naw brihw üstur-

retees. Tapat arri teem zitteem zilwekem, kas ar Mazzini kohpä sinnaajahß, naw brihw üsturretees täß fantonës, kas Italijas rohbeschäs.

No Wormses. Sché gribb fapulzetees wiffi deen'widbus Wahjemmes protestanti 31. Mai kohpä un norunnahf pahwestam peederrigu atbildi doht us to usajinaschanu, ar to wiafch protestantus aizinajis, lai eijoht atpattat lat-tofu tizzibä.

No Haagas, (Hollandé). Waldifchana effoht no Dschawas telegrafa sinna dabbutuse schahdu: Bekaffé ne-meers zehlees; karra-pulki tiffa turp aissfuhitti, — nemeers attal apluffinahß.

No Nijorkas. Sinnaß no Kuba fallas daudfina, fa daschi dumpineeku pulki effoht padewufchees.

Grahamtas no Jerusalemes.

Zettorta grahamta.

Jerusalemé, tai 23. Merz 1869.

Sirdsmihli draugil!

Sawä preekschejä grahamtä jaw esmu peeminnejis, fa pehz ilgas gaidifchanas nu weenreis man gaddijahß tahßs brihdis, fa ar zitteem reisneekem warreju kohpä reisohf us Nahzereti, Galileeru juhru un Tabora kalnu. No tur reisodams esmu redsejis un atraddis, to të ar ihseem wahrdeem gribbu peeminneht un Zums sinnamu darriht; bet wiffu gruntigi aprastihß un isstahstihß no schahm zeenijam mahm weetahm, jaw schoreis newarru wis; zittabi manna grahamta buhtu par dauds garra un man arri waktas peetrufhtu to pilnigi aprastihß. Tai 10. Merz deenä no rihta jaw Arabeeri pulkös ween ar saweem ehsekeem un firg'ehsekeem pulzejahß kreewu basnijas pagalmös tohs lohpus mums peedahwadami us Nahzereti to reisohf; un të nu lihds pulksten 10 no rihta gahja tä, itt lä pee Bahbeles tohrna buhwefchanas. Kas nu gribbeja ar ehsekeem reisohf, tee tohs isprohwedami jahdeleja us weenu un us ohtru puffi un dingejahß, lä nu katris warreja ar ehseka fainneeku falihgt. Par ehfeli bij jamakfa 4 lihds 5 rubti, bet par firg'ehfeli 8 lihds 12 rubti furaba. Jhfa laifä jaw 150 reisneeki, turri bij nespehzigati kahjahm reisohf, bij preeksch few lohpinus apgahdajufchees. Wiffi zitti kreewu fwehtreisneeki gahja kahjahm. Kohpä schinni leelä tarawanä bij 1800 reisneeki, tiffai kreewi un zitti Greeki ween. Katram reisneekam bij jamakfa 30 kap. pawaddonu algas. Pulksten 10 no augsta kreewu Keisera konsuka Roschemnikopf mahjas pa Damakfuz zellu isreisofuschi pehz 4 stundu eefchanas, aissneedsahm Ramalä, Greeku klosteri un të par nakti pahrgullejuschi, ohträ deenä pa kalnu kalneem un eeleiju eelejahm, ar waktaru garrahm Sehfabu alku eedami eereisofam Sikemä, Greeku klosteri, un të atkal par nakti pahrgullejam. Rihä, tai 12tä Merz pulkft. 6 no Sikema isreisofuschi zaur jautu eeleiju eedami, fur uppite burbukodama teff us leiju, jaw pulksten 8 1/2 stahwä kalnä kahpdami apmellejam Jahna ta trisittaja kappu; të nu netizzigeem Turkeem par eelaischanu pee kappu katram reisneekam bij jamakfa 10 parri jeb 1 1/2 kap. haffschifcha algas. No schejeenes pehz 10 stundu reisofchanas zaur Samarias jautahm eelejahm, waktarä pee Dschinin zeema sahlainä kalninä, appakch kailas debbes apmettufchees lihds rihtam të pahrgullejam par nakti. Rihä, kas bij zettortdeena tai 13tä Merz zaur Samariu un Galileju eedami, jaw pulksten 1 pehz pufßdeenas eereisofam Nahzeretes kalnös; af kahda jaula, augliga un kohli lihdsena sché irr fa semme! Zaur Samariu eijoht es neweenä weetä tif jautus femmes gabhalus neredseju, lä eeffch Galilejas irr atatrohdami. Kä rahdahß, tad femmes të irr papilnam, bet turpretti mas kauschu, kas sché semmi warretu peeklahjigi aploht. Sahles, kas sché papilnam ween usaug, tee kau-

tizi ar faweem maseem lohpu pulzineem muhscham newarr pilnigi isbruhstekt ta ka pee mums Widsemme mehds buht. Te sahle aug, fawâ laitâ fawihst un nokaltuſi kriht pee semmes un tur paleel. Seena winneem preelsch seemas arri nelad newaijaga eegadabt, jo waffara aisween te buhdama, mehds allasch sattu sahli lohpeem pafneegt preelsch usturreſchanas. Itt ihpaſchi tas leelais flawenais kohti lihdsens semmes-gabbals prett Mahzaretēs kalneem irr jo teizams, tas steepjâhs kohti takti no Karmeeka kalna pufses eesahloht, garrahm Tabor kalnam us Jordanas pufsi prohjam. Un, lai gan te tahda baggata augliga semme irr, tomehr tee laudis wis te nerahbâhs baggataki buht par jitteme zittâs mallâs; wianni arri maſ zenschâhs us baggatibu, bet tiffai kohti netihrâs allâs dshwodami ſagahda tik preelsch ſew to waijadsigu usturru un t. pr. Weffelu stundu pa stahweem Mahzaretēs kalneem eihoht, drihs ween mihliga Mahzaretēs pilskhehta jaulas eeleijâs palalnē buhweta itt tuwu muhsu azzim us reisi parahdijâhs. Pulksten 2 pehz pufſdeenas mehſ paſchâ pilskhehta eereisodami, tuhdat apmettamees Greeku klosteri un te palittam peektdeem wiſſu deenu ſcho pilskhehtu peeklahjigi apſtattidami; tik ſeſideen tai 15tâ Merz pulksten 8 no rihta, pehz noturretas Deewa-kalpoſchanas reisojam atkal taklat us Galileeru juhru prohjam. Tahs wehrâ leekamas weetas, kurras Mahzaretēs pilskhehta ſwehtreisneekem teef rahditas, irr ſchâhs:

1) Tahs diwas allas eelsch kattoku basnizas, kurrâs ta ſwehta familija, prohti Zahſeps un Mahrija ar to Jeſus behrnu effoht dshwojuſchi.

2) Ta mahja jeb basniza, kur Zahſepa, diſchlera jeb zimmermanna darba-ſtaba irr bijuſt.

3) Tas Sinagoges namſ jeb basniza, kur Jeſus effoht tohs Juhduſ mahjiis Deewu paſiht.

4) Tepat atkal klast ta weeta, kur tas Kungs pehz ſawas augſchamzelschanahs no mirroneem, ar faweem mahzeſkeem irr pee galda kohpâ ſehdejis.

5) Tas afmins jeb ſtahwais klints-kalns, no kurra Juhdi Jeſu gribbejuſchi ſemmē nogahst un

6) Tas Mahrijas awohts, kur Jeſus ne weeno reisi buhs ſawas ſlahpes dſſinadams ſcha awota uhdeni dſehris. Us ſcha awota irr Greeku basniza usbuhweta.

Kad ſeſideenâ tai 15tâ Merz no Nazaretēs, garrahm tam Mahrijas awotam prett rihta-puſſi ſtahwâ kalnâ bijam uſtâhpufchi, tad es atpalkat ſtattidamees un ſawu zepuru wehl reih un atkal wiſzinadams, mihtai Mahzaretē pehdigu „ar Deewu“ ſazzidams, wehleju tai meeru un Deewehribu ir us preelschdeenam. Pehz 1½ stundas reisoſchanas mehſ aiſſneedsam to Greeku basnizu eelsch Kanas-Galilejâ, tas ſtahwâ tai weetâ, kur Jeſus uhdeni par wiſnu padarriis. Schē druſtu atpuhtuſchees, zaur jautu eeleiju us rihta-puſſi weenumehr reisojoht, pulksten 4 pehz pufſdeenas, jaw bijam Iberijas pilskhehta pee Galileeru juhruſ klast. Tur kuhdu pufſstundu jeb 3 werſtes us Jordanas pufsi eedami, ſawu lehgeri apmettam pee ta karſta weffelibas uhdens awota, kur nu waffarâ ta arri rihta jo brangi iſpeldejamees. Es tiffai 2 stundas ween gulſleju; jo meegs manuâs azzis arri nemas nenahje. Un Juhdi no Iberijas, ſawu maiſi un ſiwis peedahwadami mums zauru natti nepahda meera nedewa. Arri es 6 labbi leelas ſiwis nopirjis un ſawâ ſchudaulâ eesehjis, eelsch 15 minutes laika ſchinnâ awota uhdeni turredamſ jo peeklahjigi iſwahriju. Swehtdeenas rihta, tai 16tâ Merz pulksten 6 no rihta jauto Galileeru juhru lihds ar Iberijas pilskhehtu atſtahdami, garrahm tai weetai eedami, kur Jeſus ewangeliumâ tohs 5000 laudis tuſſneſt pee-eedinajis, aiſreisojam us Tabor kalna. Pehz 6 stundu reisoſchanas ap paſchu pufſdeenu, jaw bijam ſchim warren jautam kalnam klastu. Tiffai pulksten 2 pehz pufſdeenas

warrejam Greeku klosteri mahjas-weetas nemtees; jo weſſelas 2 stundas iſgahja kalna gallu aiſſneedsch. Al tawu leelu un augſtu kalnu! Us ſcha flawena kalna, kur muhsu mihtais Peſtitajis tiffe apſtandrohts, mehſ nobſhwojam to 17tu Merz deenu un ta te pahrgullejam par jautu peeminnu 2 naktis. Taiſnibu ſalkoht, ja arri us ſcha jautâ Tabor kalna newarr buhdas buhweht un us dshwi nomeſtees, tad tomehr ſirbs wehlejâhs stundas un deenas ſchē pawaddiht. Kalna wirſgals buhs ſahdas 3 werſtes garſchſ un 1½ werſtes plats, ar ſattu ſahli un daudſ lappu lohkeem wiſſzauri apaudſis. Iſſtattichanahs us wiſſahm puſſehm, no ſcha kalna wirſgalla irr jo warrena! Greeku kloſtera jautâ pulkſtina ſkanna tapat us Tabor kalna muhs uſeetoht, ta arri 18tâ Merz deenas rihta no kalna nonahloht, us Jeruſalemi atpalkat reisojoht pawaddija. Pehz 3½ stundas reisoſchanas jaw bijam us ta zetta, kur Samaria no Galilejas ſchirrahſ, usnâhtuſchi, pa kurru agral us Mahzaretē reisojam, un te pee uhdens uppites jautâ eeleijâ apmettuſchees un atpuhtamees, brohtasti noturrejam. Un ta pa ſcho jektu reisojami tiffai 19tâ Merz deenâ pulksten 4 pehz pufſdeenas eereisojam Sikema pilskhehta, kur pee Zehfaba allas apmettuſchees to natti pahrgullejam. Prett waffaru Sikema Greeku draudſes preſteris ar ſchâhs allas uhdeni, kur Jeſus ſawâ laitâ to muhscham peeminnamu runnu ar to Samariteru ſewu irr turrejis, laudis ſwehtija. No Sikema rihta iſreisojuſchi, mehſ tiffai ohtrâ deenâ tai 21tâ Merz pulksten 4 pehz pufſdeenas Deewu teidami un ſlawedami par lai-migu iſwaddiſchanu, eereisojam Jeruſalemē. Te ſawâ mahjas weetâ druſtu atpuhtees, tuhdat ap pulksten 5 apmetleju ſwehtu kappa-basnizu un Golgatas kalnu; bet te nu at-raddu gluſchi zittadu, neta us Mahzaretē reisojams biju aſtâhjis. Kattoki lihds ar proteſtanteem jeb ewangeliuma tizzibas apleezinatateem ſawus Leeldeenas ſwehtus jaw bij tai 16tâ Merz deenâ noſwehtijufchi, un to bilſchu weetâ, kurras lihds ſchim ſwehta kappa-basnizâ ta Kunga Jeſus zeeſchanu paſluddinaja, palahruſchi ta Kunga augſchamzelschanahs bildeſ, kurras taggad wiſſas kohpâ, latram reiso-neekam ſchinnâ ſwehtâ weetâ ee-eijoht grihb rahdiht un ſtahſtiht, ta tas Swehtais kappâ naw palizis nedſ to ſatruhdſchanu redſejis. Te labbu laizinu uſtawejees, es no ſchejeenes tuhdat gahju us to Sahlamana Deewa-namnu, jeb Juhdu raudu-plazzi, kur ta jaw aiſween peektdeenas, daudſ Juhdi bij ſapuzjejuſchees un ſawas raudu-dſeeſmas gaudodami Deewu luhde. No tejeenes taklat eedams wehl apmetleju to eeleiju, kur Pehteris to Kungu aiſlee-bſis un tad beidschot zaur Zianas kalna wahrteem atpalkat greſdamees ſaulitei noeijoht, eegahju ſawâ mahjas-weetâ. Bet tik to pahra deenas luhſim no ſawas taklas reisoſchanas atpuhtuſchees, tad tuhdat reisoſim atkal garrahm Betlemi us Ebronu un Mamri, kur tahs wehrâ leekamas weetas peeklahjigi apſtattih. Kad no turreenes luhſim mahjâs atpalkat pahrnahluſchi, tad preelsch Leeldeenas ſwehtkeem garrahm St. Saba klosteram, reisoſim leelâ karawanâ wiſſi Kreewu un Greeku ſwehtreisneeki us mirruſchu-juhru, Teritu un Jordanu. Tik to muhsu 21mâ April deenâ, Leeldeenas ſwehtki buhs pabeigti, tad katris reisoſneekſ, tas lihds ſchim Jeruſalemē irr uſturrejees, doh-ſees us ſawahm mahjam prohjam.

Mu tad beidschot, Juhſ ſawus taklus Widsemmes brahſus, auſſtâ Kreewu ſemmē ſweiznadams, es paleeku ar wiſſu miheſtibu jo prohjam

Juhſu draugs un brahſis
A. Scherberg.

Muhsu draugs Scherbergs wehl ihpaſchi rakſta, ta wiſſch ſchâhs ſkannas labpraht rakſtoht ſawat tautai par preeku, lai katris ſinnatu zeenihſ tahs weetas, kur tas Gohdibas Kungs patſ ſtaigajis. Wiſſch, ta jaw rakſtjis,

dohma pehz leeldeenäs — fa nu tee zitti reisneeki darrihs — reisohr us Sinai kalnu, Egipte, jeb garr Karneel-kalnu us Damasku un tad us Giropu atpaktak. Zerreu, fa winsch, pirms no Jerusalemes aisees, wehl reis mums rakstihš, jo taggad winsch gan kuhš dabjuis to gramatu, fo 12tä Merz winnam laidu us Jerusalemi. — Trihs pilnas neddefas paeet, kamehr gramata to garru zekku noifreen.

A. L.

Brihwlaischanas-swehtki Trikatè.

Kad muhsu „tautas=lappa,“ mihtsch „Mahjas-weefis,“ mums nefenn jo plaschi stabstija par brihw-laischanu Widsemme, un arri wiffus Widsemneelus flubbinadams flubbinaja un katram Latweetim us-fauza, pateizigä firdi fwinneht tohs dahrgus brihw-laischanas-swehtkus, — tad arri drohschi tizzu, fa „Mahjas-weefis“ neleegsees scho mannu rakstu us-nemt, kur ihsumä gribbu isstahstihst*), fa mehs, Tri-kates draudse, schohs gawilleschanas-swehtkus effam fwinnejuschti. Wiffu to preeku jau aprakstihst ne-spehju, to tiklai jutte katris sawä firdi.

Jau 24tä Merz basniza gohdam tikke puschkota. Jauki gohda-wahrti bij taifiti, kur no basnizas al-tara-kohri cet. — Mahrias pasluddinaschanas deenä, 25tä Merz, pullsten 8 no rihta, — Tri-kates dsee-dataju-beedriba sapulzejahs Trikatè, fanahlschanas-mahjä, lai prohwi warretu noturreht. Pullst. 9½ wiffi dewahs pa pahreem — ar karrogu papreefsch — us basnizu, kur pullsten 10 nonahkscheem Deew'-wahrdus tuhlin eeswannija. — Pehz rihta-luhgscha-nas: „Schè, Kung's Jesus, effam mehs“ un t. pr., — fo muhsu basniza allasch mehds skaitihst, — at-ffanneja no ehrgetu-kohra wihreeschu-balsis: „Schir ir ta Kunga deen“ ic. no G. Kreuzer. Draudse dseedaja 389. dseefmu. Mahzitajs nahze altari, pa-ftubbinaja draudsi, taifnibu mihleht. Letziona weetä tappe lassita 100. Dahwida dseefma. Nu atffan-nejä no ehrgetu-kohra jauktäs-balsis: „Pazillajees, af firfwin, ar slaveschan“ ic. (Peeminnams, fa schihš deenas Deew'-wahrdi tiklai us brihwib's-sweht-keem sihmejahs.) Draudse dseedaja 380. dseefmu. Nu mahzitajs nahze kanzelè un eefahze ar 103. Dahw. dj. wahrdeem: „Teizi to Kungu, manna dwehsele“ ic., — kas us preefschejo dseefmu dikti passeja. — Wezzais, firmais tehws, kas jau taggad 37 gaddus Tri-kates draudsi us sahlainahm ganni-bahm waddijis, — nu draudsei atgahdinaja, fa schis — Widsemmes mahzitaja dehs buhdams — starp Widsemmes behrneem effohr behrns buhdams usau-dsis un spehlejees, un fa tapehz ar wiffu Widsemmi, ar wiffeem Latweescheem, — bet itt ihpaschi ar Tri-kates draudsi, — tit zeeti effohr fa-audsis lohpa, fa draudses un wiffas Widsemmes behdas arr ef-foht wiina behdas, un draudses preeks lihds ar wif-fas Widsemmes preeku arr effohr wiina preeks un t. pr. — Tä tad wezzais ganz no 1. Samueta gr. 7. nod. 12. p. israhdija, fa lai schi preeka-

*) Nememfeet par launu, fa scho isstahstichanu wehl wajja-dseja pahfinaht.

deena neween Tri-kates draudsei, bet wiffai Widsem-me, — paleekoht par Eben Ezeru (t. i. par palih-dsbas almini), un lai wiffi lihds ar Samuelu fa ar weenu mutti isfauzohr: „Lihds schejeen tas Kungs mums irr palihdsejis!“

Nu atkal no ehrgetu-kohra wihreeschu-balsis at-ffanneja: „Ta debbes isteiz ta muhschiga gohdu“ ic. no Beethoven. Tahkal muhsu mihtohs, firmais tehws sawä spreddikt israhdija pehz Galater 5. nod. 13. per., — fa meefas-swababiba bes garra-swab-badibas mas fo geldohr, bet abbas lohpa gaufschi labbas un jo derrigas un t. pr. Kad wehl daudj jaukas dseefmas dseedajuschti Deewa wahrdus beidsam, tad pahros ween atkal atpaktak gahjam us sawu sin-namu fanahlschanas-mahju, Trikatè, kur beedriba lihds wehlam waktaram preezigi lohpa palikke, Dee-wam pateidama, Keiseram weffelibas usdserdama, jaukas dseefmas dseedadama un daschadas Deewa dah-wanas haudidama, kas itt ihpaschi us scho swehtku-deenu bij sagahdatas. Sinnams, fa schè arri daudj un daschadas runnas tikke turretas, kurras peemin-noht schis raksts wiffai garsch palittu. — Tresch-deenä, 26tä Merz pu'sdeenä, Tri-kates walsts fain-neeki sapulzejahs Tri-kates Sweineel'-mahjä, — kur arri jauki gohda-wahrti bij taifiti eenahzejeem par preeku, — us tahdeem pascheem preeku-swehtkeem, fa Tri-kates dseedaschanas-beedriba bij swehtijuse tuh-lin jau 25tä Merz. — Kad Deewam bijahm pa-teikuschti, tad meelozamees ar daschadahm Deewa dah-wanahm, lihds wehlam waktaram lohpa paliddami. Arri schè daudj un daschadas runnas tikke turretas un augsteem wald'neekem weffelibas usdsertas un laimes wehletas. — Tit labb' schè, fa arr Trikatè, runnas tappe peeminnehts Seminar-direktors, Zimse-kungs, un weffelibas winnam usdsertas, fa tam teh-wam, kas neapnizzis un nepeeluffis ar firmu gal-wiau puhledamees puhlejahs, sawai tautai par labbu, kreetnus skohlmeisterus mahzidams un stiprus tautas apgaismotajus audsinadams. — Arri Latweeschu beedribai un wiffeem Latweeschu laika-rakstu isdewejeem — ihfi fakohr — wiffeem Latweeschu draugeem weffelibas tikke usdsertas un laimes wehletas. — Schohs Tri-kates walsts swehtku-preekus pawairoja kahdi Tri-kates draudses dseedataji, kas no Tri-kates fainneekem mihtligi bij usaizinati. — Dfird, fa Wezz-Branguleeschi, no Tri-kates draudses walstim, wifspilnigali brihwlaischanas-deenu sawä walsts skohlä swehtijuschti; jo tur wiffa walsts bijuse sapulzejusees. Skohlas nams bijis jauki puschkohts un dikti jauki gohda-wahrti taifiti. — Arri tur bijuschti kahdi no Tri-kates dseedataju-beedreem un dseedaschana naw-truhfusi. — Ihfi fakohr: Kur tantini bij sabeedro-juschees, tur gahje jo jauki, un — kur tas nebij, tur katris sawas mahjas kluffibä, Deewam un aug-steem waldineekem sawas pateizibas uppurus neffe. — Kä dfird, tad jau agrak, 13tä Merz, effohr Wezz-un Jaun-Brangutu leelkungs von Transehe, mah-

zitaju, walsts wezzakus un labdus no saweem fainneefcem turp luhdsis, kohpâ preezatees par zilwezigu brihwibu; jo winsch newarreis lihds 26. Merz mahjâ palikt tamdeht, ka us landagu bijis jaet. — Wehl Trikses draudse taisahs us jaukeem laikeem — us Maijam jeb Junijam — wiffa draudse kohpâ, draudses-flohlâ, weenâ deenâ tohs neaismirstamohs gawilleschanas-fwehtkus swinneht, kur tad arri muhsu draudses leekfungi gribboht lihds beebrootees. Ja tas isdohsees un ja Deems schehligais lihds tam laitam usturrehs, — tad arri par teem fwehtkeem „Mahjas weesi“ stahstischu.

Lai tad nu schi dahrga peeminnas-deena tew, tu mihta Widsemme, paleel par Eben Gzaru jeb palihdsibas alminu, pee kurra tu schodeen apstahjufees, sawas azzis greef, til labb' us teem nodsihwoteem kâ arri us teem nahkameem 50 gaddeem, — lihds ar Samuetu leezinadama: „Lihds scheijeentas Kungs mums irr palihdsjeis!“ — Jeshu gan tas Kungs Lewi tannis 50 gaddôs daschfahrt irr waddijis — tâ faktoht — „zaur purreem un zaur fruhmeem, zaur schihs pasaules duhmeem,“ — tad tatschu winsch Lewi irr turrejis allasch pee rohkas zeet' tâ, ka Lew taggad irr jalczina: „Schehligs un lehnigs irr tas Kungs bijis, pazetigs un no leelas schehlastibas!“ (Dahw. ds. 103, 8.) — Kâ Tu nu, mihta Widsemme un Tu, mihta Trikses draudse, tannis nahkamôs 50 gaddôs dsihwosi, tâ Lew ees. Kâ Tu noturresees, tâ Lew klahsees. —

— Dsihwo tad tâ, ka lai eefsch muhsu semmes gohdiba mahjo, schehlastiba un peetizziba fastohpahs, taisniba un meers skuhpstahs. (Dahw. ds. 85, 10. u. 11.)

Fr. Mühlberg.

Trikses walsts flohlmeisters.

Lauzineeks un pilssehtneeks.

Lauzineeks. Brabl, man nupat fibbele notifka, no neleescha pa pakausi dabuju un til manni zee-tumâ ne-eegrubda.

Pilssehtneeks. Kâ tas nahza?

Lauzineeks. Gegahju schai puffê masâ bohdi mahrzianu kappijas nopirkt; puika bija par pahrdeweju, noswehra kappiju un es aismakfaju. Kamehr bohds puika ar ohtru pirzeju runnaja, es nejanschu peedubru pirktus pee swarreem un prohti pee tahs swarrubkohdas, kur bumbas wirsû leek un us kurras arri neween, kad swarri brihwâ irr, mahrzinas-bumbina wirsû gukt, tâ ka blohda allasch us galda peespeesta, bet ta ohtra blohda, us kurru prezzi leek, us augschu pazelta stahw. Til lihds, ka es mahrzinas bumbianu us augschu pazehlu, atfehdahs prezzes-blohda us galda un ta ohtra nu palifka augscham stahwoht. Es neko taunu nedohmadams falku; Zauuskungs, woi nebhuseet fewi ar fwehrschanu peekrahpuschees? woi nebija Sums manna kappija us to bumbu blohdu likt, kad fwehraht? Bet schis man tuhlin pa pakausi, ar zeeetumu draudedams, un kad

bija swarrus un bumbas labbi fagrubstijis, rahdija, ka schim swarri riktigi. „Nememmeet par taunu,“ tâ es atteizu, bet nogahju pee pasihstama apteekera selles un luhdsu, lai mannu kappiju riktigi noswerr, fo winsch arri darrija un fazzija, ka tif 2½ lohtes truhkstoht, kas 3 kap. skahdes istaisoht. Lai nu bij kâ bij, bet ta kappija bija ihsti prifcha, tahda tumfscha fill-sakka, kâ schodeen no pahfstehm lohbita.

Pilssehtneeks. Usklausi papreefsch weenu Wahzu fakkamu wahrdu un peenemm mannu padohmu, tad tew nekad wairs tâ nenotiks. Sakkams wahrds irr: „Kad behrni un mukti us tirgu eet, tad preezajahs kohymanni.“ Neleen ohtrureis zaurumôs kappiju pirkt, pirz to riktigâ, pilnigâ andeles weetâ, tad tew nahks trihsfabrtigs labbums: tur isceesi no bohdes ar wesselu pakausi, ar riktigu swarru un labbu, nepehrwetu kappiju; jo ta fill-sakka kappija irr pehrweta un wesselibai skahdiga un turklacht wehl tahdâ weetâ, kur tu winnu pehrz, tikpat dahrga, kâ labba kappija tur, kur es to nemmu. —sche.

Grahmatu sinna.

Pee Mahjas weesa drikketaja Ernst Plates patlabban tilka isdrikketa schahda grahmatina:

Gahjejs us dseljes zepli. Wahzu dsesmineeka F. Schillera stahstu dsesma pahrtultota no R. D. Rihgâ, 1869.

Wiffas grahmatu bohdes dabujama par 3 kap.

Palihdsibas dahwanas preefsch ta fwehtreisneeka Schferberg cenahkfchas

no R. 1 rub., R. 15 kap., S. 1 r., R. 1 r., Neumann 1 r., Andrei Buch 1 r., F. N. Buch 1 r., F. Laffer 1 r., Helm 40 L., Waldbach 1 r., B. Wiltelson 20 L., G. U. 40 L., D. S. 50 L., U. S. 50 L., R. T. 20 L., kohpâ 10 rub. 35 kap.

Wehl us preefschu tahdas dahwanas pateizigi fanems

Mahjas weesa apgahdataji.

Andeles-sinna.

Rihgâ, 2. Mai. Laifs jauks un wehjains.

Sihla andele. Puds sweefchu 1 r. 60 L. lihds 1 r. 70 L. rubju 1 r. — L. lihds — L., meeschu 115 kap. lihds r. — L., ausu 1 rub. 80 kap. lihds — L., par puhru. Puhrs sweefchu miltu 5 r. — L. rubju miltu 3 r. — L. lihds — kap., bihdeletu rubju miltu — r. — L. meeschu putraimu 5 r. 50 L. lihds 5 r. 60 L., grifku putraimu 3 r. 30 L. lihds 3 r. 40 L., ausu putraimu 6 r. — r., grubbu putraimu — r. — L., sirnu 5 r. — L. lihds — r. — L., tartuppelu 1 r. 30 L. lihds 60 L. Bohds sweesta 5 r. — L. lihds 5 r. 40 L. Muzza fahls: farlana 6 rub., 25 L., balta rupja 6 rub. — kap. fnalla — rub. — L., almeta fahls — rub. — kap. — Silles lasbu muzza 8 rub. 50 L., eglu muzza 8 rub. — kap.

Lihds 2tu Mai pee Rihgas amahstuschi 472 luggi 220 struhgas, un 144 luggi aiegahjuschi.

B. G. a. Nr. 48, laffa scho fluddinajchanu:

Sinna buhwmeistereem.

Krohna Wainaschmuischas walste to lihdschinniga sfohbas mahja itks leelaka pahrbuhweta un par fno buhweschanu turpat pee walstswaldschanas 26ta Mai f. g. pehdigu torgu noturrehs un to tarbu isdohs tam, kas masat par to prassihis un tam wairak to warrehs prett drohschu saloggu un labbam attestatehm uetizzeht. Nâ tas darbs jaisbarra, wrr turpat pee walsts-flohlmeistersa katra laika skaidratas sinnas dabuht. [N 124.]

Wainaschu walste sfohla-mahjâ 29ta April 1869

Walste wezi: M. Zihru L.

Skahw.: F. Golwer.

No zenures atwehlehts.

Rihgâ, 2. Mai 1869

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

Sluddinafchanas.

No tašs Tullumas aprinki buhdamas Sešmes pagasta-waldišchanas tohy ſcheem pee Sešmes pagasta peederigeem, tā:

- 1) Ans Freimann,
- 2) Andriš Zohneef un
- 3) Šekab Zekaboh,

Ķas bes paššehm ahrpufo ſawa pagasta nūturrahs un ſawu galwāsnaudu naw maksajuſhi, zeiti peekohdināhs, ſawus parradus bes ſawefchanas nomafſahi. Wiſſas muifſchu- un pagasta-polize-jaš, tā Ķā namma-turretaji tohy no ſaibs pagasta-waldišchanas luhgti, minucis pagasta-loh-zeklus bes paššehm un ſwitanjebm neusiurreht, bet Ķā arreſtantus us ſawu pagastu noſuhtib. 1

Sešmē, pagasta-waldišchanā 9tā April 1869.
[N. 70.] Pagasta wezz: Jonne Bergmann.

Pagasta ſcrihw.: G. Kronberg.

Ķahs prezehs pašris bes behrneem! war par mahjas-aptihriſchanu un palihdibu pee dabſa- darbeem kohrteli dabduht Behterburgas Ahr-Nihgā, Ķallej-eelā N. 32, fehta.

Labš jaunelis — labbali no laukem — war mahjeklu weetu dſinawās woi miltu-bohdē dabduht. Ķlahtatas ſinnas N. G. Worcherta miltu-bohdē netiht no Behtera baſnizās.

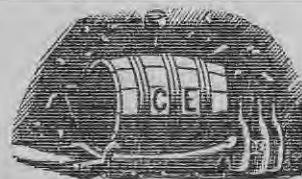
Ķisreifoſchanas labbad teef weens rentineefs us 12 gaddeem mellehts preekſh 9 deſſetinebm ſemmes, puſs werſtes taſlumā no Polozlas dſeſu- zella ſtanjijas un il pat tahtu no pilſſehatas, paſhā daugawās kraſta mallā. Weena deſſetine ir ar ruſdeem apſeha, un teel ihpaſhi labš ſemmes ſaimneefs mellehts, ſam arri paſham til daufs eeſpeſhchanas waijag turreht. Ķa patš ſawu inventarijumu war eegahdotees. Ķahš kontrakta nolifſchanas, las preekſh rentineefa gauſhi labbas, war ſinnah dabduht un noſlehgt Polozlas mahžitajo muifſhā, kur teem tašs ren- tes-weetas gribetajeem jameldahs. 1

Ķam patihlāhs buklus preekſh pilſſehatas gan- nelleem nodoh, lai ir til labš un tabeht pe- meldahs us Weifſchu-dambja pilſſehatas gannibu ušranga nammā. 1

Suhdi ir iſihrejami Behterburgas- Ahr-Nihgā leelā Fuhrman-eelā N. 12.

Ķabbi dihgtofoſh 2 un 6 tantſchu Dahnu ſehklas-meeſhūs pahrdohd no ſugga 2
N. G. Sengbuſch. u. beedris.

Leonhard Kauil Keepem-eelā, Moſkawas Ahr-Nihgā N. 47, darra ſinnamu, ſa no 23ſha Aprika ſuſi par itt lehtu turgu pahrdohiti teef, tabeht arri ruſu milti par 2 rubl. 70 kop. par puhru dabdujami. 1

Wiſſeem manneem draugeem un lundehm dohdu to ſinnu, Ķa es ſawu wiſhna- pagrabu atkal ar jaunahm prezehm eſmu apgahdajis un peedahwaju wiſhnu, rummu, pohrteru un t. pr. par lehtakeem zenneem. Labbu un uſtizzigu apdeenefchanu apſoh- lidans luhdu ar ſawahm waijadſibahm manni apmelleht. 6

Karl Cufſler,

de Chey nammā pee wezzeem Smiſſchu wahrteem, prettim Medich k. magiſtneei.

Za pirma Kreewu-ſemmes ugguns-grehka ſkahdes apdrohſchinaschanas beedriba,

las dibbinata 1827tā gabbā

un ſawu grunts-kaſtals tſchetri millioni ſudr. rublu leels, lihds ar labbi leclu leclu kaſtalu,

apdrohſchinaschana wiſſā Kreewu walſtē par ugguns-ſkahdi:

Dſihwojamas ehkas, fabrikus, ſudmallas un zittas ehkas, mahjas ſemmju muif- ſhās, zeemōs un t. pr.;

Wiſſadas prezehs ſpibherōs, pagrābōs, bohdeš, magaiſhneš un us waffejeem pla- tſcheem un t. pr.;

mehbeles, mahju-lectas, ammatneeku darba-rihtus un t. pr.;

Ruggus ohſās, tā arri wiſſadas zittas kuſtamas un neluſtamas mantas.
Schahš apdrohſchinaschanas deht tē Nihgā jameldahs pee 4

N. John Haſſerberg,

Kungu-eelā Nr. 12 tai mahjā kur ta dſihju bohde.

Katra zaur pehrkonu notifikuſe ſkahde teef aiſmalſata.

Zehſis.

Appaſhā paraktiſuſehs poſemmigi peedahwa zeeniſameem laſſitajeem ſawu Zehſu pilſſehitā ne- fenn eeriktetu grahamu tohdi. Zaur to, Ķa es ſawu ruſhpiġi ſaſtahditu grahamu kraſhumu lairā lairā raubiſhchu apgahdabt ar jaunahm rakſtneezibas lectahm un ar eelſſemmes grah- matu-ſohpmanneem muifſu gubernija allaſh ſtah- weſchu andeš beedritā, warreſchu katru man ušdohtu paſtelleſchamu us to labbako un leſtako iſpildihti.

Wiſes jeb laita rakſtus, kuruš ik- neddelas zeeniſameem rakſtu-nebmejeem peekſhtu, iſdohtu par wiſſulehtako zennu.
Schulnius.

Arkti,

gluſhi no kaltas dſeſes, no 10 lihds 16 rubl.,
ezeſchanoš,

tiſpat pawiſſam no kaltas dſeſes, Ķa arri ar tohta ſtelehm,

ſehjamas maſchihues,

preekſh labbibas, ahholina, pumpahm un raſhjeem,

labbibu tihrijamas

maſchihues,

preekſh labbibas ar ehriſchlainu rullu (walzi), ſehklas bes " " "

effektu-maſchihues,

las lihds 8 1/2 jellu garrus efekelus greeſh, ar roſhtu un ar ſirgeem dſennamas, tai iſſlaweia fabrihtā no

Oſoerum's Bruck

Sweedru ſemmē taiſttas,

ire allaſh gattawas un leelā pulkā dabdujamas pee

A. Siebert un beedr.,

leclake prezehs-iſſelleſtaji preekſh Kreewu ſemmes, leelā Zehlabae-eelā N. 1, blakkam birſchu namnam.

Etolbes muifſhas waldišchanas darra ſinnamu, ſa kur teelohi pirkti jebli kauſi par Nihgas turgu, arri, ſam patihht teef kauſi par kauſu wilteem jamalti.

Wintermann-muifſhā, Wiſkraulles k. draudſē, lairā lairā war dabduht dſehſtus un neſſehſtus kalſus. 2

N. Th. Thiefs,

Engliſchu magaiſhna Nihgā,

pahrdohd tašs labbakhš Engliſchu un Waſzu ſchtippeles no wiſſeem muſtureem, dſeſu grahbek- lus, dabſa-rihtus no wiſſadahm ſorteem un pa- teefas Steireeſchu iſtaptes.

Kreewu ſehklas-auſas, ſeſchlanſchu ſehklas-mee- ſchus, waſſaras-ruſus (addiuſus), labbu Kreewu un Ukrainu ſahlitu gaku pa 5 un 6 lap. mahrg. teef muzzahm un arri pa maſahm dallahm pah- dohta: v Andrei Andrejewi Sawin ſtruhgas Moſ- kawas Ahr-Nihgā, Daugawas mallā, blaſſkam Romonoffawa un prettim tam ſakkam namnam ar N. 20.

C. Minuth kungš, ſchleſſer mei- ſters, darra ſinnamu, ſa winna fabriki war dabduht tašus naudas ſtajuš, las ugguni neſadegg un ſo ſagti ne- war ušlauſt, no 125 lihds 400 rubl. gabbalā. Par ſtipru un labbu darbu teef galwohts. Schee ſkapji jau dau- bſeem ilguš gaddus paſihſtami un par labbeem atraſti. Fabrikis atrohdamš Behterbur- gas Ahr-Nihgā, jaunajā Baſnij-eelā Nr. 30, ne- taht no Bertud baſnizās.

Maudas-papihrus,

ſas labbas rentes neſš, pehrf un pahrdohd pehz katra laika wehrtibas 2

C. S. Salzman,

Nihgā, Londones trakteeri, Kalu-eelā.

Ķahpoſtu ſtahdi ir dabdujami Ah- gelakalnā Schwarzmuifſhā pee dabſ- neka. Turpat arri ir labbi kartuppekt pah- rdohdami. 2

Drillehts un dabdujams pee biſſchu- un grahamu-triktetaja Ernst Plateš, Nihgā, pee Behtera-baſnizās.

Tenardins un Beelawites glabbeis.

(Stat. Nr. 16.)

Tenardins nu panehma zeppuri un fazzija: „Man' jaacet laukā. Man' wehl ar beedreem ja-aprunna-jahs. Labbi, ustizzami beedri. Gan redsefi, zil labbi isdohsees. Es drihs buhschu atpalkat. Pasargi tu tikkam to mahju! Tas nu gan sinnams irr laime, ka tas wezzais blehdis manni nepasinna! Ja manni buhtu pasinnis, tad teescham ohtr'reis schurp ne-nahstu. Manna bahrda, manna garra bahrda manni isglahbuse! Bahrdas deht winsch manni nau pasin-nis! Lai dsihwo sweika manna bahrda!“

Pasmeedamees winsch gabja pee lohga. Sneegi arween wehl nahza. Tad panehma tohs pahrwel-lamohs swahrkus un fazzija:

„Swahrki par dauds plafchi. Bet par to nefas nefait! Tas teescham bij gudri darrihts no ta wezza blehscha, ka mannim famos swahrkus atstahja. Ja ne, tad es krellā nebuhtu wis warrejis iscet laukā un to zerreto lohmu newarretu wilkt.“

Tad zeppuri likka us galwu un aishgahja.

Bet wehl ne zil tabtu nebij aishgahjis, kad jau atkal sawu nejauku galwu ar garru spurraimu bahrdū zaur durwin eebahsa un fazzija:

„Es gandrihs ko buhtu aismirsis. Apgahda fewim ohgtu pannu! tē tewim nauda!“

Tā fazzidams winsch seewai tohs 5 rublus klehpi metta, ko nupat no Baltina bij dabujis.

„Ohgtu pannu man' buhschoht pirkt?“ tā seewa.

„Ja! ohgtu pannu.“ Tā wihrs. — „Bet man-nim arri kas buhs japirt. Kur tē turwumā kohp-manis, kas ar dselses leetahm anbele?“

„Kalau-eelā.“ Tā seewa.

Tenardins aishgahja. Pullstems nupat apfitta diwi.

Papreelich Tenardins dewahs us weenu no Pa-rises eelahm, kurrā ta flawa bij, ka sagki, laupitaji un flepkawneeki ween tur flehpjotees. Tē winsch weenā buhdinā eegahja, kurra flepkawu bedrei lihdsi-najahs. Behz kahdu pufstundu winsch atkal isnahza ahra un nu dewahs us kalau eelu, kur pee dselses leetu kohpmana leelu garru kaltu ar kohka kahdu pirka, ko swahrkōs paslehpā.

Kad pahrnahza, tad seewa praffija, kā effoht isdewees?

„Wifs eet labbi,“ — tā Tenardins — „Es redsu, ka effi apgehrbusees.“

Labbi. Tew' waijaga tā isflattitees, ka wezzais blehdis tewim warr ustizetees. Wai arri ne ko no ta nau aismirsis, ko tewim esmu fazzijis? Wai wiffu kā klahjahs isdarrisi?“

„Par to tu warri drohsch buht,“ — tā seewa — „Nebihstees ne kā!“

Tenardins to kaltu likka us galdu un fazzija: „Schodeen paleekam ne-ehduschī. Rih' Juhs wed-

dischu us trakteeri, kur sohfu zeppetu ehdisim un ar schampanjeri sawu rihkli isskallōsim. — Pelle flads irr fataisihhts. Kalki arri apgahdati. Belle ween truhst.“ (Ta nabbaga pellite bij Baltinsch. Tee kalki bij Tenardina beedri, laupitaji, kas jau mahja bij apflehpti un kas, no Tenardina aizinati, newee-nam neredsoht kā kehmi mahja bij eelihduschī).

Ar kluffaku balši winsch wehl fazzija: „Seez' to kaltu us pannu un aprauj' to ar deggofschahm ohg-lehm. Mums kalta warrbuht drihs waijadsehs. Zil irr pullstems?“

„Pullstems drihs buhs feschī.“ Tā seewa.

„An nu, Juhs meitas,“ — tā wihrs — „eita us wakti! Usmannat kreetni! Tif ko kahdu polize-jas saldatu redsat, tad dohbat tuhlt siannu!“

Wezzaka meita nurdeja: „Man' nepatishahs, sneegā wakti stahweht ar bassahm kahjahm.“

„Rih' Juhs buhs kurpes un sahbas pehz pa-tiffchanas!“ tā tehws.

Abbas meitas isgahja ahra un tanni mahja az-zim redsoht zits nefas nepalikka kā Tenardins un winna seewa. Tenardina beedri, kas bij apflehpufchees, tee laupitaji, azzim wehl neparahdijahs. Winnu laiks wehl nebij klacht. —

Ohgtu panna bij farkana un ohgles deggofchas. Tas kalts, ko Tenardins bij pirzis, ohgles bij eegrubhts un arri jau farkans isskattijahs.

Kalki us pelli gaidija.

Tenardina alla us nedarba padarrifchanu bija itt kā ismekleta. So neween ta mahja atraddahs ween-tufa weetā, bet arri tas kambars pats wifsapfahrt no tufschahm istabahm bij aprinkohhts, kur neweeni zilweki nedshwoja.

Tas kambars no eelas atraddahs tif tabtu, ka pa eelu nekahdu trohffni newarreja dsirdeht, kas kambari iszehlahs. Tas weenigs lohdsinsch neflat-tija ne us kahdu eelu, bet us tufschahm, neapdsih-wotahm weetahm.

Tenardins us isspertu krehflu bija apsehdees un pihpeja. Seewa ar kluffu balši ar winnu runnaja. Weidsoht Tenardins ar stipru balši fazzija:

„Klau', kas mannim prahtā nah! Laiks irr gau-schi slihts. Tas wezzais laikam nahs ar suhrmani. Gebedsina laterni un eij winnam pretti. Turrees ais durwin. Tif ko dsirdeht wahgus brauzoht, tad atwerri durwis. Winsch uslahps pa treppehm. Tu winnam preelichā eest ar laterni. So treppes un pohruhhts irr tumschi. Kamehr winsch istabā ee-nahs, tew' ahtri atkal jakahpj semmē. Tad suhr-manam maksafi un to aishubtisi prohū.“

„Un kur naudu nemschu?“ tā seewa.

Wihrs tai dewa naudu un turklacht fazzija:

„Wai sinni? Diwi krehfli waijadstigi un mums weens pats krehhts ween irr. Weenā no tahm tuf-

ſchahm iſtabahm, fur dſihwotaju nau, wezzu krehſlu eſmu redſejis. Atneſs to ſchurp!"

Seewa paſlauſija un atneſſa to krehſlu. Tad winna panehma laterni un weefam gahja pretti. Tenardins weens pats palikka atpaffat.

Wiaſch tohs krehſlus molikka pee galba, apgreeſa to kaltu apkahrt un tad kaktâ apſtattija tabs jau fennat' peeminnetas dſeſes ſtangas. Taggad ſchinnî kaktâ arri atraddahs ſtrikku treppes ar klambareem. Schihs ſtrikku treppes no rihta wehl nebija Tenardina kambari.

Tenardinam pihpe bij iſdſiffuſi. Skaidra ſihme, fa wihrs ar ſwarrigahm dohmahm kahwahs. Wiaſch arri kluffu ar ſewi paſchu runnaja. Peepeſchi galba ſchuhplahdi iſwilka, iſnehma leelu fehka naſi un prohweja wai arri aſs bija. Tad naſi atkal eelikka ſchuhplahdê. —

Paſchulail' baſnizas pullſtens apſitta feſchi.

Pee katra fitteena Tenardins ar galwu metta. Pee feſta fitteena ſwezzi ar pirkſteem puzzeja.

Tad atkal pa kambari ſahja apkahrt ſtaigah. Nu klaufija, wai kahds zaur pohruſi nenahloht. Atkal ſtaigaja un attal klaufija. Tad nurdeja:

"Deefinn, wai pawiffam arri nah!"

Wiaſch paſchulail' bij paſehdees uſ krehſlu, kad durwis atwehrahs. Tenardina ſewwa durwis laida wakkâ un fazzija ar ſaldu balſi:

"Eſſat tif labbi, kungs, un nahkat eekſchâ!"

"Nahkat eekſchâ, mans ſchehlotajs!" tâ arri Tenardins fazzija, no krehſla pazeldamees.

Baltinſch eenahja un tohs apſohlitohs 60 rubkus litka uſ galdu.

"Tê, Schondrin," — tâ wiaſch fazzija — "tê ta ihres nauda. Ja Sums wehl zittas waijadſibas buhs, tad arri par tahm gahdaſchu."

"Deems Sums to lai atmalka, mans ſchehlotajs!"

Tâ fazzidams Tenardins ſewwai auſis iſchukſteja:

"Wihri! Malka ſuhrmanam un aiſraidî winnu!"

Winna aiſgahja, kamehr wihrs preekſch Baltina patlannijahs un tam krehſlu paſneehſa.

Pehz ihſu brihtinu winna atpaffat nahja un wihram auſis fazzija:

"Suhrmanis aiſbrauzis."

Sneegi tif beeft bij krittufchi, ka ratti nekahdu trohſſni nedarrija, kadeht arri Baltinſch neſo nemannija, ka winna ſuhrmanis aiſbrauza, lai gan tam bij lizzis gaidiht.

Baltinſch bij paſehdees. Tenardins panehma ohro krehſlu un paſehdahs weefam taiſni pretti.

Birms tabtal' ſtabſtu, laſſitaju luhdſu neaiſmirſt, ka ſchi mahja weentuta weetâ bija un ka Tenardina kambarſ gan leelâ mahjâ atraddahs, bet fur neweens zits nedſihwoja tâ tee Tenardini.

Un ſchinnî kambari tee abbee wihri fehdeja, weens ohtram pretti un kaktâ ta ſewwa tuppeja, gaididama uſ tahm leetahm, kas notikſchoht. —

Kad Baltinſch bij paſehdees, tad uſ tahm gultahm ſtattija, kas tufſchas bija un praſſija:

"Kâ tam nabbaga eewainotam behnam klahjahs?"

"Slikti," — tâ Tenardins — "gauſchi ſlikti, mans ſchehlotajs. Wezzaka mahſa winnu pee weena ſchehliga daktera wedduſi, kas no nabbageem naudu nepraſſa. Suhſ winnu redſeſeet. Tahs abbas meitas drihſ buhs atpaffat."

"Mannim leekahs, ka Suhſu ſewwa tif mahja wairs nau," — tâ Baltinſch fazzija, Baltina ſewwu uſſtattidams, kas ſtarp winnas un ſtarp tahm durwim ſtahweja, itt kâ negribbedama weefi wairs iſſaiſt ahrâ.

"Al Deems:" — tâ Tenardins — "nabbadſite gan deesgan wahja, bet wianai irr drohſcha firſds! Winna dauds warr iſzeest! Al, kad Suhſ ſinnatu, zit mihtligi mehſ arween kohpâ eſſam dſihwojuſchi! Un kâ tad mehſ arri wiſſas ſawas behdas buhtu warrejufchi iſzeest, ja Deems mums to laimi nebuhtu peefchihris? Al, mans ſchehlotajs, mehſ eſſam tif nelaimigi! Rohſas mums gan irr, bet darba nau! Agrat' gan bijahm turrigi kaudis, bet no wiſſas wezzas baggatibas mums zits nefas nau atlizzis, kâ weena ſkaiſta bilde, ko gauſchi mihtuju un zeeniju. Bet ko darriht? Zilweks grihb dſihwoht! Mannim ta bilde japahrdoht!"

Kamehr Tenardins tâ runnaja, weens wihrs kluffihtinam iſtabâ bij eenahjis. Schim wihram bij wezza nodriſkata willaina kamſohle, plaſchas biſſes, kohka kurpes, beſ krekla, kalls kails, rohſas failas un waigs ar melnumu apſmehrehts. Wiaſch kluffihtinam paſehdahs uſ weenu gultu. Wiaſch turrejahs aiſ Tenardina ſewwas un tapehſ winnu ſklaidri newarreja redſeht.

Tomehr Baltinſch pehſ kahdu laiku ſcho wihru eewehroja un brihndamees ſarahwahs.

"W! Es redſu!" — tâ Tenardins — "Suhſ par ſcho zilweku brihnatees? Tas irr weens nahburgs. Nebehdajat par winnu!"

Bet kam tad tas nahburgs tif ehmigs iſſlattijahs? Sinnams Pariſes ahrpilsſehtâs gan dauds rohdahs to fabriku un arri tahdu fabriku, fur teem ſtrahdneekem no darba waigs paleek melns. Baltinſch nekahdu kaunu nedohmadams tadeht fazzija:

"Par ko mannim nupat runnajah, Schondrin?"

"Es Sums, mihtais kungs un palihdſetajs," — tâ Tenardins — "es Sums fazziju, ka mannim weena dahga bilde irr, ko gribbu pahredoht."

Paſchulail' durwis atwehrahs. Atkal weens wihrs eenahja un uſ gultu paſehdahs. Arri winnam bij failas rohſas, beſ krekla un melns waigs.

"Nebehdajat wis par ſcho zilweku," — tâ Tenardins — "Schee zilweki tepat dſihwo. Es Sums fazziju, ka mannim weena bilde irr, ko gribbu pahredoht. Tê winna irr! Nebſat!"

Tâ fazzidams Tenardins pazehlahs un no weena

fakta nehma wezzu bildi, par to neweens ne rubli buhtu malfajis.

Tenardins issauzajs: „Skattat ween! no meistara mahlehts: Es scho bildi gandrihs mafaf' nemihloju ka fawas abbas meitas. Bet, ka jau tikku fazzijis, truhkuma deht“

No nejauschi Baltinsch us gultu skattija un to tur redseja? Taggad tur nu jau bij 3 zilweki 2 us gultu sehdeja treschais stahweja, wiffi bes krefleem, ar kamsobli, ar kailahm rohkahm un melneem waigeem. Weens no teem, kas us gultu sehdeja, atspeedahs pee seemas. Winsch azzis bij aistaisijis un liffahs gultoh. Tas bij wihrs. Tee baltee matti us melno waigu breesnigi isskattijahs. Tee zitte wiffi isliffahs jauni.

Tenardins manniya, ka Baltinsch us schcem zilwekeem skattija un fazzija:

„Tee wiffi 3 irr draugi. Laikam arri zettortais wehl nahks. Wiiani ir melni, kapehz ka ar ohglehm strahda. Nebhdajat par winneem, mans schehlotajs, bet pirkat to bildi. Upschelojatees par manni. Es Sums to lehti pahrdohschu. Bil to bildi nowehrtejat?“

„Ta bilde warrbuht pahri rublu wehrta.“ Ta Baltinsch.

Tenardins: „Wai Sums fawa feschas grahmata pee fewim? Es ar 1000 rubteem buhschu meerâ.“

Baltinsch pazehlahs, peelohzijahs pee muhra un wissapfahrt skattijahs pa istabu. Tenardins winnam bija pa kreiso rohku un Tenardina seewa un tee 3 fweschee zilweki pa labbo rohku. Tee 3 zilweki neso nefazzija un nemas nekusteja. Tenardins ar til behdigu balfi runnaja, ka Baltinsch gandrihs warreja dohmaht, ka Tenardins ais leela truhkuma effoh abrpahhtigs palizzis.

„Ja Subs to bildi nepirkat, mans schehlotajs,“ — ta Tenardins — „tad mannim zits nefas ne atleef ka fewi eegahstees uhdeni!“

Ta leelidamees Tenardins nemas us Baltinu neskattija, bet us durwim, itt ka kahdu gaididams.

Baltinsch nemas nesinnaja, to schi bildes usspeeschana apsihmejoht. Tenardins wehl pahri reifas fazzija, ka uppê eegahschotees, ja Baltinsch to bildi nepirkchoht.

Bet peepefchi wihrs pahrwehrtijahs. Winsch augsti pazeldamees Baltinaam tuwojahs un ar pehrkona balfi brehza: „Lai nu gan ar smeekleem! Par zittahm leetahm taggad ar Sums runnaschu. Wai manni nepasfhtat?“

(Us preefschu wehl.)

Rattofu mahzitajs.

(Skatt. Nr. 15. Weigums.)

Draudse, kas fawu gannu gauschi mihloja, to tuhliit atfkahrtu un dauds par to runnaja. Dauschi to ta isskaidroja: mahzitajs par dauds par to effoh

issihjees, ka melderam tahds behdigs gals bijis. To wifs zeems sinnaja, ka melderis ar mahzitaju labba draudstba dsihwojuschi. Scho draudstbu winsch arri pee meldera apglabbaschanas bija parahbijis, kur arri dehlus miht ar Deewa wahrdeembija epreezinajis. Ka no ta laika nefad wairs us dsirnawu nebij nahzis, par to neweens nebij brihnijees, ne zitti, ne arri paschi meldera dehli, kas ar atreeschanahs dohmaht ween kahwahs.

Kad mahzitajs tahds bahls un fawihitis dsinawai garram gahja, tad meldera jaunakam dehlam Wenzelam sawadas dohmas prahta schahwahs. Winsch brahlim atgahdinaja to, to nahburgs Peteris Knollis winna treschdeenâ par mahzitaju fazzijis, ka tahds preezigs bijis, us pilssehtu eedams un tahds no skummis atpakkat nahdamis.

Brahli ilgu laiku par scho leetu runnaja, kamehr beidsoh pahrlreezinajahs, ka mahzitajs jau winna rihta par to sleptawibas darbu sianu dabujis un ka winsch sinnoht, kas tehnam gallu darrijis. Par scho leetu abbi stipri bij pahrlreezinati. Wiiani tadeht fwehti apnehmhs, mahzitaju, wai ar labbu wai ar kaunu, us to speest, lai falkoh, kursch effoh tehnam gallu darrijis. —

Sestdeenâ, tanni deenâ preefsch meldera mahsas kahsam, netahdu no wilssehtas atradda meefneeka lihfi. Winnam diwreij sirdi bij eeschauts tizzis. Teesa sinnaja, ka melderis mahsas apprezeschana ar meefneeku stipri bij prettiturrejees un tadeht dohmaja, ka meldera dehli warrbuht to nedardu paddarrijusch. Kad tohs aizinaja teefas preefschâ un isklauffija, tad abbi bes kahdas stohmischanas apleezinaja, ka meefneeku effoh noschahwusch, tadeht ka meefneeks tehnam gallu darrijis. Scho atreeschanahs winni ne dohmaht par grehku neturreja, bet par peenahkumu.

Kad teesa prassija, ka to sinnoht, ka meefneeks tehnu nogallinajis, tad wiiani farahwahs un eeschakuma nemas negribbeja atbildeht. Ilgu laiku wiiani stuhrgalwigi paliffa pee fawas kluffu-zeeschanas. Weidsoh teefai tomehr isdewahs, winnus atmihfstinaht un wiiani issazzija, ka mahzitajs winneem to teizis.

Melaimigeem zilwekeem fawâ tumstba nebij ne jaufmas, kahda besdibbinâ wiiani zaur tahdu issazzichanu nabbaga mahzitaju un fewi paschu eegruhdufchi.

Mahzitajs, preesteris, bij isteizis, kas bilfi winnam bij ustizzehts. Rattofu mahzitajam, kas bilfi noslehpunus issahsta, toreis nahwe bij jazeesch. Arri pee mums Ewanjelijuma tizzigeem mahzitajeem leels fohds jazeesch, ja issahsta, kas bilfi winnam ustizzehts.

Meldera dehli atkal mahzitaju bij peelabbinajuschi, ka us dsirnawu bij nahzis un winnu te ar paschu nahwi bij apdraudejuschi, kamehr mahzitajs to bilfi sehgeht bij falaustis un winneem isteizis,

ko meesneels tad bija stabstijis. Par to pehz lik-
kumeem arri winneem nahwes sohds bij jazeesch.

Tà tad no meldera affinainas nahwes arri mees-
neeka breefmigs gals bij ifauds un wehl trim
zilwekeem bij jamirst semm bendes rohlahm.

Mahzitaju tuhliit apzeetinaja un pahrklausija. Mah-
zitajs wiffu pateefigi isteiza. Winnà rihtà mahzi-
tajs wezza eeradduma pehz pilssehtas basnizà Deewa
wahrdus bij turrejis. Kad jau basnizas mehteli
nolizzis, tad schelsteris teizis, ka tur effoht weens
wibrs, kas stipri kahrojoh, mahzitajam bilti greh-
tus ifuhdseht.

Tas pats meesneels nu nahzis un winnam isteiz-
zis bilti, ka walfarejā deenā melderi ifsikfuschā up-
pitē nogallinajis. Winsch, tas flepkawa, to sinna-
jis, ka melderis mahfas deht winnu nahwigi eenih-
stoht. Winnam arri teikts tizzis, ka melderis uf
Pilsni jahjis. Pilsenē winnam, tam flepkawam,
seewa un diwi behrni effoht. To nu winsch skaidri
atfahrtis, ka ar atraini wairs newarresehoht ap-
prezetees, ja melderis mahfai to sinu dohschoht,
ka bruhrganam jau seewa un behrni effoht. Turpretti
winnom tad kauns un sohds buhschoht janefs. Bet
winsch no tahs atraines newarreis atkahptees, ta-
deht ka to par dauds mihfojoh. Tà tad winsch
apnehmees, to melderi nogallinaht, ko arri teescham
isdarrijis.

Schi breefmiga grehku subdeschana mahzitajam
gauschi firbi ehdufe, winsch wahsch un nespehzigis
palizzis un winnam nau nekahda meera bijis.

Mahzitajs wehl isteiza, ka zaur abbeju nogalli-
nata meldera dehlu luhgschanahm lizzees pahrrun-
natees un ka winsch teem to biltis noslehpumu is-
teizis. Bet kad nu winsch tahds mihligs un laip-
nigs bijis, weens ihstems Kristus mahzeklis, tad tohs
brahfus zif tik ween warredams aifildinaja. Winsch
par to nefe nefazzija, ka tee winnu ar nahwi ap-
draudejusch. Winsch wiffu wainu un grehku fe-
wim uskrahwa.

Gohds schim Rattoku mahzitajam, kam sinnam
bij wihlees, ka to biltis noslehpumu bij isteizis, bet
kam tomehr mihliga un schehliga firds bija.

Wiffi trihs, mahzitajs un abbe brahfti nu pee-
derreja bendem.

Basnizas teefa mahzitajam to preestera gohdu at-
nehma un to atdewa laizigai teefai pee sohdschanas.

Tomehr wiffi trihs palikka dsihwi. Tas notikka tã:

Tas firsts, semm kurra teefahm wifs schis ap-
gabbals stabweja, ar weenu grafheni Waldstein
bij apprezeees. Schis grafhenes aumeistars ag-
rat' mahzitajs bija. Ta patti grafhene winnam
arri to mahzitaja weetu bija gahdajusi. Zaur schis
grafhenes un taggadejas firstenes aifluhgschanahm
neween mahzitajs, bet arri meldera dehli tikta scheh-

loti. Tomehr wisseem trim bij ja-apsohlahs, ka no
schahs puffes aiseeschohht un muhscham tē sawas az-
zis wairs nerahdschoht.

Kur tee meldera dehli palikfusch, to neweens
nesinn.

Mahzitajam firstene patwehrumu wehleja Wald-
stein-pilli Pragās pilssehtā, kur winnam nekas
nekaiteja.

Wairat' ne kà sefchdesmit gaddus mahzitajs tē
dsihwoja un wifswairat' ar Deewa wahrdem, bet
arri ar zittahm grahmatahm puhlejahs. Pa wiffu
scho garru laifu winsch zittu dschreenu nebaudija
kà uhdeni. Winsch arri nekad galku ne-ehda un
nekad gultā negulleja. Winsch nekad ar kautkuru
zilweku nerunnaja, kas winnu papreefch nebij us-
runnajas. To wiffu zeeta un darrija, sawu grehku
firsnigi noscheshlodams. Un Deews winnam pa-
pilnam walfas kahwa pee grehku noscheshlofchanas,
jo winsch dewindefmit trihs gaddus palikka wezs.
Preefch mirschanas wehl fwehto walfarinu baudija.

(Dahheim. 5. gadda krahjums Nr. 4.)

Kà bekkera puika par grafhi paleef.

Peters Hohmann bij 1663 dsimmis. Kà
nabbaga bekkera puika winsch zaur pasauli wande-
reja un beidschoht arri nahza uf Leipzigas pilssehtu
Sakschu semmē. Tē winsch weetu dabuja pee
weena lohpmāna. Zaur ustizzibu un uszihtibu Pe-
ters lohpmānam palikka gauschi mihfch un winsch tam
palihdseja ar padohmu un ar naudū, ka pats uf
fewi par lohpmāni warreja palikt.

Peteram gauschi labbi isdewahs. Deews azzim
redsoht winnu fwehtija.

Jau 1700 Peteri peefkaitija pee Leipzigas wifs-
baggataleem lohpmāneem. Kehnini, firsti un kungti
winnu gohdinaja. Keisars Kahrls 6. winnam un
winna pehznahkameem barona gohdu dewa ar to
wahrdū Hohenthal.

Peters Leipzigā usbuhweja warren fkaistas un
lepnas ehkas un pillis.

Peteram bij 6 dehli, no kurreem neweens nepa-
likka par lohpmāni.

Peters mirra 2 Janwarī 1732 un saweem behr-
neem bes tahm peeminnetahm ehkahm un bes naudas
wehl atstahja 12 muishas. Pehzak' Petera pehz-
nahkami palikka par grafseem un winnu fugga wehl
taggad seed Sakschu semmē.

Deesinn, wai wehl peeminn, ka no bekkera pui-
kas zehluschees?

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Zensures atwehlehts.

Rihzā, 2. Mai 1869.